

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.
98/7431 Ø AMC

Dato
29.12. 1998

Høring av NOU 1998: 10 Fondering av folketrygden?

Det vises til departementets høringsbrev datert 7. september 1998.

Bakgrunnen for oppnevningen av Molandutvalget er det faktum at Norge - i likhet med de fleste andre land - over tid vil få en voksende andel eldre i befolkningen. Denne utviklingen medfører betydelige utfordringer for den økonomiske politikken, og gjør det nødvendig å vurdere hvorvidt det gjeldende pensjonssystemet er godt nok innrettet til å kunne møte de kommende utfordringene. Internasjonalt preges denne debatten av en økende erkjennelse av at det kan bli vanskelig å møte de kommende pensjonsforpliktelsene i løpende finansierte pensjonsordninger, uten at det oppstår uheldige fordelingskonflikter mellom generasjoner. Fra flere hold er det derfor blitt fremhevet at en overgang til en delvis fondering av de offentlige pensjonsforpliktelsene vil være én måte å møte dette på. Enkelte land har således allerede lagt om, eller vurderer å legge om, obligatoriske pensjonsordninger fra løpende finansierte ordninger til helt eller delvis fondsbaserte ordninger.

Norges økonomiske situasjon innebærer at vi kanskje har større muligheter enn mange andre til å kunne møte de framtidige pensjonsforpliktelsene i folketrygden uten å måtte ty til omfattende skatte- og avgiftsøkninger. Samtidig innebærer vår økonomiske situasjon at vi også burde ha bedre forutsetninger enn de fleste til å kunne foreta en omlegging til fondering av fremtidige pensjonsutgifter i folketrygden, uten at dette vil gå på bekostning av andre prioriterte offentlige oppgaver.

Verdipapirfondenes Forening registrerer at både Molandutvalget og mange andre mener at en delvis fondering av fremtidige utgifter i folketrygden kan være en fornuftig løsning for å stå bedre rustet til å møte eldrebølgen inn i neste århundre. Bl.a. har det vært trukket fram at en fondering vil kunne øke tilliten til pensjonssystemet, virke disiplinerende på finanspolitikken, bidra til å stimulere arbeidskrafttilbudet gjennom en sterkere sammenheng mellom innsats i arbeidslivet og fremtidig pensjon, samt bidra til en mer effektiv kanalisering av sparing i real- og finanskapital.

Molandutvalget fremhever at det er usikkert om en fondering i seg selv vil bidra til å øke den nasjonale spareraten, men utvalget er "alt i alt av den oppfatning at etableringen av private fond trolig vil kunne ha en viss positiv effekt på den nasjonale spareraten". Et annet forhold

som kan tale for at en ev. fondering bør finne sted gjennom private fond, er hensynet til effektivisering av verdipapirmarkedene. Større volumer og flere aktører i det norske verdipapirmarkedet er isolert sett ønskelig, bl.a. fordi dette kan bidra til mer pålitelig prising av verdipapirer og derved bedre allokering av realressurser i økonomien.

Dersom det blir lagt opp til en omlegging til fondering av hele eller deler av folketrygdens tilleggspensjon, og det samtidig legges opp til at dette skal skje gjennom privat fondering, finner Verdipapirfondenes Forening det naturlig å fremheve at verdipapirfond kan spille en rolle som instrument for forvaltning av disse sparemidlene. Ved privat fondering vil det være viktig å legge til rette for konkurranse mellom tilbyderne av slike produkter. I den forbindelse vil vi påpeke at kostnads- og avkastningsforhold er meget oversiktlige i verdipapirfond. De årlige forvaltningshonorarene, og eventuelle kostnader ved tegning av andeler vil være oppgitt i prosent av hhv. pensjonskapitalen og det tegnede beløp, samt være tilgjengelig i media på daglig basis. Netto avkastning, basert på fondets markedsverdi, vil også være tilgjengelig på daglig basis i media. Etter vår oppfatning er oversiktlige kostnads- og avkastningsforhold, kombinert med flytterett mellom ulike tilbydere, en viktig premiss for å kunne oppnå effektiv konkurranse både i tjenestepensjonsmarkedet, det individuelle pensjonsmarkedet og ved en delvis fondering av folketrygden i privat regi.

Vi vil på denne bakgrunn vise til de omlegginger som er foretatt i Sverige, og som innebærer at en del av den årlige pensjonsavgiften skal settes av til en "premiepensjon" hvor midlene kan forvaltes i vanlige verdipapirfond. Etter vårt skjønn bør en tilsvarende modell også kunne vurderes for den norske folketrygden.

Med hilsen
Verdipapirfondenes Forening

Lasse Ruud
Adm. direktør